

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2024-04-20

Programmanus

av Heidi Liekola

Moi! Kiva, kun kuuntelet UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi, joka on suunnattu ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille. Tämän ohjelman teemana kirjoittaminen.

Ei oo väliä millä kielellä, että juuri kirjoittaa siitä, jostakin mistä ite on kiinnostunut.

Tapaamme luulajalaisen yläkoululaisen sekä ruotsinsuomalaisen kirjailijan Susanna Alakosken. Minä olen Heidi Liekola. Tervetuloa mukaan!

Ruotsinsuomalaisuus näkyy Susanna Alakosken romaaneissa

Kirjailija Susanna Alakoski ei muista tarkkaan, kuinka monta kirjaa hän on kirjoittanut. Varmaa kuitenkin on, että suomalaisuus tai ruotsinsuomalaisuus on aina hänen kirjoissaan mukana.

Susanna Alakoski

- *En mä oo kirjoittanu yhtä ainutta kirjaa, missä ei oo suomalaisuutta ja ruotsalaisuutta, niinku yhdessä. Se tulee niin luonnollisesti mulle. Useimmilla kirjailijoilla ne (aiheet) tulevat omasta elämästä ja se on sama juttu minulle. Se on aina semmosta jotain, mistä mulla on sellainen tunne, että on tää tärkeetä.*

Yksi toistuva aihe Alakosken romaaneissa on suomalainen työvoimasiirtolaisuus. Hänen oma perheensä muutti Ruotsiin vuonna 1965, koska Suomessa ei ollut silloin töitä.

Susanna Alakoski

- *Ne ihmiset, kun tuli Ruotsiin tekemään työtä ja ei ollut niin helppoo elää täällä alussa. Sehän oli vaikeeta monelle. Monilla oli alkoholiprobleemia ja niistähän mä on kertonut aika paljo. Sehän oli tavallista siihen aikaan. Eihän se enää oo, sehän on muuttunut. Se oli aika kova elämä meille ku tultiin ihan alussa. Eihän meidän nimet ollu niinku Susanna tai Pekka tai tai... Mehän saatiin ruotsalaisia nimiä ja näin. Ja mä oon kirjoittanut niistä, de prövningarna vi var med om när vi var små.*

yhtä ainutta

inte en enda

toistuva

återkommande

työvoima-

siirtolaisuus

arbetskrafts-

invandring

tavallista

vanligt

siihen aikaan

på den tiden

kova elämä

tufft liv

koettelemukset

prövningar

kuvata

beskriva, skildra

arvostettu

prestigefyllt

Työvoimasiirtolaisuus on tärkeä osa ruotsinsuomalaista historiaa. Alakoski on voittanut siirtolaisuutta kuvaavalla romaanillaan *Svinalängorna* arvostetun August-kirjallisuuspalkinnon vuonna 2006.

Luulajalainen yläkoululainen tekee tunteistaan tarinoita

Minä olen siskosi, sanoi tuntematon tyttö ovellani. Hän sanoi sen niin varmasti, kuin se olisi yksinkertaisin asia maailmassa.

Näin alkaa luulajalaisen yläkoululaisen Anna Palmblomin novelli *Unohtunut ilta*. Tarinallaan hän voitti kansainvälisen suomenkielisen kirjoituskilpailun. Tarinan teema on suru ja menetys. Teema on Annalle omakohtainen.

Anna Palmblom

- *Mä oon kokenu niinku kaksi hyvin erilaista surua tavallaan. Että on semmonen hyvin äkkinäinen suru; minun isä kuoli niin kukaan ei odottanut sitä, mä sain vaan tietää sen. Ja sitten mulla oli silloin kun mä olin pieni, minun pikkuveli. Hän oli hyvin sairas ja me kaikki tiedettiin, että hän tulee kuolemaan. Sitä mä oon joskus ajatellu, että no ainakin mä voin ehkä muita auttaa kirjoittamalla näistä asioista.*

Kirjoittamalla Anna työstää kaikkia tunteitaan. Palkinnot lisäävät motivaatiota kirjoittaa.

Anna Palmblom

- *Tavallaan se on niinku vapautta, saa työstää omia kokemuksiaan. Ja, kun voittaa kilpailun niin tuntee, että... ymmärtää, että mun tekstit on jonkun arvoisia. Ja siinä saa motivaatioita, että hei nämä tekstit on hyviä, voin jatkaa.*

Minkälaista se suomeksi kirjoittaminen on?

Anna Palmblom

- *Se on tavallaan... pitää olla tarkempi siinä gramatiikassa, kun on juuri kaksoiskonsonantit ja semmoset. Mutta se on runollisempi kieli jotenkin. Ruotsi on vähä jäykempi kieli. Vaikka se esimerkki että pitää sanoa 'jag är'. Ja suomeksi voin sanoa että 'olen'. Ruotsissa se on jotenkin vähän begränsat.*

tuntematon

okänd

unohtunut

bortglömd

kansainvälinen

internationell

menetys

förlust

omakohtainen

personlig

kukaan ei

odottanut sitä

ingen var beredd

työstää

bearbeta

jonkun arvoinen

värt något

runollinen

poetisk

jäykkä

stel

Palkinnoksi kilpailusta Anna sai 10 000 kruunua. Rahoilla hän aikoo ostaa sähkökitaran ja tietokoneen, ja kirjoittaa myös musiikkia.

Musiikkia

Lopuksi artisti Bee ja kappale *Sä puhuit enkeleistä*.

Enkeleitä (enkeleitä)

Nyt mä mietin et onko niitä

Katsotko mua ylhäältä?

Onko sullakin mua kova ikävä?

Onko siellä parempi?

Onko sun vihdoin hyvä?

Sä puhuit enkeleistä

(Mä en haluu herätä enää)

Sä puhuit enkeleistä

(Ilman sua täällä yksinään)

Tässä kaikki nyt, kuullaan taas!